

PAPILĖS SIMONO DAUKANTO GIMNAZIJOS GILUMINIAM VIDAUS AUDITUI PASIRINKTO VEIKLOS RODIKLIO TYRIMO ANALIZĖ 2020 METAI

Šiais mokslo metais buvo nutarta gimnazijoje plačiojo vidaus audito neatlikti. Gimnazijos veiklos įsivertinimo koordinavimo grupė aptarė ankstesniais metais tirtas gimnazijos veiklas ir nutarė 2019 – 2020 m. m. giliau išanalizuoti veiklos temos „2.2. Vadovavimas mokymuisi“ veiklos rodiklį „2.2.2. Ugdymo(si) organizavimas“.

Gimnazijos veiklos įsivertinimo koordinavimo grupė išanalizavo pagalbinus rodiklius bei sukūrė iliustracijas, kuriomis remiantis buvo galima pasirinktam analizuoti veiklos rodikliui priskirti atitinkamą įvertinimą.

Gimnazijos veiklos įsivertinimo koordinavimo grupė išsikėlė tikslą išsiaiškinti: kaip mokytojai pripažįsta mokinių skirtybes, į kurias atsižvelgia organizuodami mokymą(si), ar taikomi įvairūs nenuolatiniai mokinių pergrupavimo pagal jų mokymosi poreikius būdai. Tyrėme, kaip siekiama suasmeninti mokymąsi, t. y., ar skatinamas aktyvus mokinių dalyvavimas keliant individualius, su kiekvieno mokymosi galimybėmis, interesais ir siekiais derantys ugdymosi tikslai, renkantis temas, užduotis, problemas, mokymosi būdus ir tempą.

Aiškinomės, ar siekiama prasmingos integracijos, mokymosi patirčių tarpdiscipliniškumo, ar gimnazijos ugdymo programų turinys integruojamas taikant įvairius modelius: asmenybės ir sociokultūrinę, dalyko vidinę ar tarpdalykinę integraciją, prioritetinių ugdymo(si) siekių (sveikos gyvensenos, saugos, verslumo, karjeros ugdymo ir pan.) integravimą į bendrojo ugdymo dalykų bei neformaliojo ugdymo turinį, integraciją temos, problemos, metodo pagrindu ir kt.

Žiūrėjome, kaip valdomas mokinių elgesys, ar siekiama drausmę ir tvarką palaikyti sutelkiant mokinių dėmesį į jiems prasmingą veiklą, mokymąsi, ar mokomasi konstruktyviai, nekonfliktuojant ir neišsigąstant, įveikti mokymosi problemas ir trukdžius.

Anoniminėje apklausoje dalyvavo ir į pateiktus klausimus atsakė 24 gimnazijos mokytojai, 54 5 – III gimnazijos klasių mokiniai.

Dėkojame mokytojams ir mokiniams dalyvavusiems gimnazijos vidaus audite ir atsakiusiems į anketų klausimus.

PASIRINKTO GIMNAZIJOS VEIKLOS RODIKLIO VERTINIMAS

2.2.2. Ugdymo(si) organizavimas

Atlikta anoniminė apklausa parodė, kad visi mokytojai savo mokymo veiklą, turinį, tempą parenka pagal kiekvienos mokinių grupės poreikius, gebėjimus. 82% mokinių teigia, kad mokytojai perteikia mokomąją medžiagą aiškiai ir suprantamai. Mokytojai stengiasi, kad pamokų metu galėtų pasisakyti visi mokiniai (87% apklaustų mokinių). Atsižvelgiama į mokinių amžių, patirtį, poreikius, gebėjimus, panaudojami įvairūs mokymo metodai. Beveik visi mokytojai teigia, kad savo pamokose skatina savarankišką mokymąsi ir darbą, mokiniai mokomi savarankiškai susirasti ir apdoroti informaciją. 69% mokinių teigia, kad mokytojai skatina juos, sprendžiant sudėtingesnes užduotis, išmėginti savo sprendimo būdus. Visi apklausoje dalyvavę mokytojai mano, kad jų pamokose naudojamos priemonės ir pateikiama medžiaga žadina mokinių dėmesį. Taip mano ir 68% mokinių. 87% mokinių teigia, kad mokytojai savo pamokose pateikia įvairių vaizdingų pavyzdžių, kurie padeda mokiniams geriau suprasti mokomąją medžiagą.

Mokytojai, skirdami sudėtingesnes užduotis mokiniams, mažiau pažangiems mokiniams palengvina užduočių atlikimą leisdami naudotis žodynais, atlikti užduotis kartu su draugais ir pan. Tokia yra ir 63% mokinių nuomonė. Gabesniems mokiniams dauguma mokytojų parengia papildomų užduočių. Tai patvirtina ir 79% apklaustų mokinių. 64% apklaustų mokytojų pažymėjo, kad jie leidžia vieniems mokiniams atlikti užduotis raštu, kitiems – žodžiu. Pusė apklaustų mokinių

pažymėjo, kad mokytojai pamokos metu pateikia įvairius tos pačios užduoties variantus, pvz., kokią nors užduotį ir šalia jos praplėstą arba susiaurintą tos pačios užduoties variantą. Mokiniai gali pasirinkti, kuri užduoties variantą atlikti. 66% mokinių patvirtino, kad individualiam darbui mokiniai gauna skirtingų užduočių, priklausomai nuo jų pajėgumo. Visa tai parodo, kad gimnazijoje yra vykdomas mokiniams skiriamų užduočių diferencijavimas ir individualizavimas. Didesnė dalis mokinių geba atlikti mokytojų pateiktas užduotis savarankiškai. 82% mokinių teigė, kad mokomoji medžiaga jiems yra visiškai tinkama pagal savo sunkumą – nei per lengva, nei per sunki. Apklausa parodė, kad mokytojai nuolat stebi mokinių darbą ir mokinių darbas bei pasiekimai yra sistemingai vertinami.

Gimnazijoje yra mokytojo padėjėja dirbanti su pradinį klasių mokiniais.

Gimnazijos ugdymo plane yra keliami uždaviniai: įgyvendinti pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo ugdymo programas, akcentuojant mokinių kompetencijų ugdymą, dalykinę integraciją, ugdymo turinio individualizavimą ir diferencijavimą bei įgyvendinti prevencines ir integruojamąsias programas. Tai yra numatyta ir įgyvendinama.

Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa klasės mokytojo nuožiūra integruojama į mokomųjų dalykų turinį 1–4 klasėse; integruojama į visų dalykų turinį 5-8, I-IV klasėse; integruojama į klasių vadovų veiklą visose klasėse; mokslo metų pabaigoje organizuojama mokinių konferencija apie sveikatos programos įgyvendinimo sėkmes.

Ugdymo karjerai programa integruojama į klasių vadovų veiklą visose klasėse.

Etninės kultūros programa integruojama į lietuvių kalbos ir literatūros, muzikos, dailės, technologijų pamokas visose klasėse.

Žmogaus saugos bendroji programa klasės mokytojo nuožiūra integruojama į mokomųjų dalykų turinį 1–4 klasėse; jai įgyvendinti skiriama po 37 metines valandas 5 ir 8 klasėje, 18,5 metinių valandų I klasėje. Be to, ji integruojama į dorinio ugdymo, biologijos, fizikos, chemijos, istorijos, technologijos, kūno kultūros pamokų turinį viduriniame ugdyme.

Kiekvienam mokiniui sudaromos sąlygos nuolat dalyvauti vienoje nuoseklioje, ilgalaikėje socialines ir emocines kompetencijas ugdančioje „Lions Quest“ prevencinėje programoje, apimančioje smurto, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją, sveikos gyvensenos skatinimą: programa „Laikas kartu“ 1–4 klasėse integruojama į klasės vadovų veiklą; programa „Paauglystės kryžkelės“ 5–8 klasėse integruojama į klasės vadovų veiklą; programa „Raktai į sėkmę“ I–IV klasėse integruojama į klasės vadovų veiklą.

Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa integruojama: į pradinio ugdymo dalykų pamokas bei į dorinio ugdymo, fizinio ugdymo, pilietiškumo pagrindų, biologijos pamokas vyresnėse klasėse.

Antikorupcinis švietimas integruojamas: į klasių vadovų veiklą, etikos pamokas visose klasėse; į pilietiškumo ugdymo pamokas I-II klasėse.

78% mokytojų pažymėjo, kad jie ir administracija bendradarbiaudami planuoja ir įgyvendina įvairios trukmės mokomųjų dalykų integraciją. 70% mokytojų teigia, kad jie veda integruotas pamokas ar jų ciklus. Tačiau trečdalis apklaustų mokytojų nuomone trūksta efektyvaus mokomųjų dalykų integracijos koordinavimo (laiko atžvilgiu, apimties, turinio). Trečdalis mokytojų pastebi, kad giminių dalykų mokytojams trūksta suderinamumo laiko ir turinio atžvilgiu nagrinėjant vieną ar kitą temą.

Ir mokiniai, ir mokytojai pažymi, kad įvairių mokomųjų dalykų mokytojai papildo savo pamokas žiniomis, kurios yra suteikiamos kitų mokomųjų dalykų mokytojų. Tai pastebi 70% apklaustų mokinių. 83% mokinių teigia, kad mokytojai susieja mokomąją medžiagą su kitais mokomaisiais dalykais. Daugiau nei pusė mokinių pažymi, kad mokytojai atskleidžia daugybę mokomosios medžiagos sąsajų su kasdieniniu gyvenimu bei pavyzdžiais iliustruoja pamokos temų reikšmę įvairioms profesijoms.

Tik ketvirtadalis mokinių teigia, kad dažnai išvyksta į išvykas ar ekskursijas, kuriose būtų galima sužinoti ar išmokti ko nors naujo. Tačiau 82% mokinių patenkinti mokykloje organizuojama socialine ir visuomenine veikla.

Gimnazijoje yra atliekama mokinių poreikių analizė. Specialistai konsultuoja mokytojus, kaip nustatyti mokinių poreikius ir parinkti mokymo(si) formas. Beveik visi apklausoje dalyvavę mokytojai patvirtina, kad teikiant pagalbą mokiniui, mokytojai ir specialistai gerai bendradarbiauja tarpusavyje, ir specialistai suteikia reikiamą pagalbą mokytojams, mokantiems specialiųjų mokymosi poreikių vaikus. Mokytojai teigia, kad specialistų rekomendacijų laikosi. Beveik visi mokytojai pažymėjo, kad naudoja įvairius naujos medžiagos pristatymo būdus, padedančius mokiniams, turintiems vyraujančią regimąją ar girdimąją atmintį arba kinestezinį intelektą.

Visi apklausti mokytojai pažymėjo, kad jie išlaiko tinkamą pamokos tempą. Mokiniam paliekama pakankamai laiko apgalvoti ir pateikti atsakymus į užduodamus klausimus. Su tuo sutinka ir 70% apklausoje dalyvavusių mokinių. 78% mokinių mano, kad jie pamokų metu yra aktyvūs ir noriai atsakinėja į užduodamus klausimus.

70% mokytojų pažymėjo, kad savo pamokose dažnai naudoja kooperatyvias mokymosi formas (darbas su partneriais, grupėmis ir pan.). Tačiau tai patvirtino tik 25% mokinių.

Mokytojo ugdomasis darbas ir mokinių pasiekimai labai priklauso nuo to, kaip mokytojas organizuoja savo veiklą, kuri atitiktų mokinių poreikius. Svarbu sukurti darbingą klimata, sugebėti išlaikyti mokinių dėmesį, tinkamai valdyti klasę.

75% mokinių patvirtino, kad pamokos visada prasideda punktualiai. 91% mokinių pažymėjo, kad darbui reikalinga medžiaga būna laiku paruošta. Organizaciniai klausimai būna išsprendžiami greitai – teigia 77% mokinių. 87% apklaustų mokinių patvirtino, kad visas pamokai skirtas laikas būna išnaudotas nagrinėti dalykinėms temoms. 89% mokinių nuomone mokytojai stengiasi padaryti taip, kad visi mokiniai visą laiką dalyvautų pamokos vyksme. Beveik visi mokiniai pažymėjo, kad iš mokytojų visada gali sulaukti pagalbos, jeigu jos prireikia pamokose atliekant kokias nors užduotis.

Daugelis mokinių mano, kad jų darbas vyksta saugioje be baimės aplinkoje. 72% mokinių nuomone, jie yra skatinami bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. 68% - teigia, kad jie nebijo pamokose bandyti, daryti klaidų ar neteisingai atsakyti.

Visi mokytojai teigia, kad prižiūri, kaip laikomasi sutartų taisyklių ir elgesio normų. Su tuo sutinka ir 95% apklausoje dalyvavusių mokinių. Beveik visi mokytojai pažymėjo, kad pamokose vykstantiems procesams talkina tam tikri nusistovėję įpročiai (gestai, žvilgsniai, simboliai ir pan.).

Pamokos dažniausiai vyksta be trukdžių, o jeigu taisyklės pažeidžiamos arba trukdoma pamokai, mokytojai dažniausiai taktiškai ir nedramatiškai įsikiša ir sustabdo netoleruotiną elgesį. 93% mokinių pastebi, kad jeigu kažkas trukdo pamokai, mokytojai į tai reaguoja. 77% mokinių teigia, kad mokytojai pamokos metu užkerta kelią bet kokiai šalutinei mokinių veiklai. Dažniausiai tam užtenka trumpų žvilgsnių ar gestų (57% mokinių atsakymų).

Beveik visi mokytojai teigia, kad gerai pažįsta destruktivaus elgesio mokinius ir sugeba organizuoti jų darbą, išvengdami konfliktų. 63% mokinių stengiasi padėti spręsti pamokose pasitaikančių trukdžių. Jie arba patys trukdantį mokinį sudrausmina, arba paprašo mokytojo pagalbos.

Visi apklausti mokytojai pažymėjo, kad dirbdamas su klase remiasi pripažinimu, skatinimu ir pastiprinimu, ir stengiasi sukurti atmosferą be įtampos ir baimės. 84% apklaustų mokinių taip pat pripažįsta, kad daugelis gimnazijoje dirbančių mokytojų savo asmeniniu pavyzdžiu skatina tinkamą mokinių elgesį.

Gimnazijos veiklos rodiklis „Ugdymo(si) organizavimas“ atitinka 3 lygį.

REKOMENDACIJOS:

1. Tobulinti giminingų mokomųjų dalykų mokytojų tarpdalykinę integraciją suderinant temas turinio ir laiko požiūriu.
2. Pamokose dažniau naudoti kooperatyvias mokymosi formas (darbas su partneriais, grupėmis ir pan.).
3. Skatinti mokinius būti labiau nepakančiais destruktiviam klasės draugų elgesiui pamokų metu.

Gimnazijos veiklos kokybės įšivertinimo
koordinavimo grupės pirmininkas

Regimantas Daunys